HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

25 martie 2010 *

În cauza C-414/08 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție, introdus la 19 septembrie 2008,

Sviluppo Italia Basilicata SpA, cu sediul în Potenza (Italia), reprezentată de F. Sciaudone, R. Sciaudone și A. Neri, avvocati,

recurentă,

cealaltă parte în proces fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de domnul L. Flynn, asistat de A. Dal Ferro, avvocato, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă în primă instanță,

* Limba de procedură: italiana.

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul J.-C. Bonichot, președintele Camerei a patra, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a doua, doamna C. Toader (raportor), domnii C. W. A. Timmermans, P. Kūris și L. Bay Larsen, judecători,

avocat general: doamna V. Trstenjak,
grefier: doamna M. Ferreira, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 3 septembrie 2009,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 29 octombrie 2009,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin recursul formulat, Sviluppo Italia Basilicata SpA solicită anularea Hotărârii Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene din 8 iulie 2008, Sviluppo Italia Basilicata/Comisia (T-176/06, denumită în continuare „hotărârea atacată"), prin care acesta a respins acțiunea prin care recurenta solicita, pe de o parte, anularea Deciziei C(2006) 1706 a Comisiei din 20 aprilie 2006 privind reducerea contribuției financiare a Fondului european de dezvoltare regională (FEDR) acordată în favoarea

subvenționării globale pentru realizarea unor măsuri de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii care își desfășoară activitatea în regiunea Basilicata din Italia, în contextul cadrului comunitar de susținere a intervențiilor structurale în beneficiul regiunilor din Italia în cadrul obiectivului nr. 1 (denumită în continuare „decizia în litigiu"), și, pe de altă parte, repararea prejudiciului care i-a fost cauzat prin această decizie.

Cadrul juridic

Regulamentele de bază

2 Articolul 1 din Regulamentul (CEE) nr. 2052/88 al Consiliului din 24 iunie 1988 privind funcțiile fondurilor structurale și eficacitatea lor, precum și coordonarea activităților proprii între ele și cu operațiunile Băncii Europene de Investiții și ale altor instrumente financiare existente (JO L 185, p. 9), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CEE) nr. 2081/93 al Consiliului din 20 iulie 1993 (JO L 193, p. 5, denumit în continuare „Regulamentul nr. 2052/88"), prevede că, pentru a permite realizarea obiectivelor generale prevăzute la articolele 158 CE și 160 CE, fondurile structurale contribuie la realizarea a cinci obiective prioritare. Primul dintre acestea (denumit în continuare „obiectivul nr. 1") constă în „promovarea dezvoltării și adaptării structurale a regiunilor rămase în urmă din punct de vedere al dezvoltării". Regiunea Basilicata face parte dintre regiunile vizate de obiectivul nr. 1, conform anexei I la acest regulament.

3 Articolul 5 din Regulamentul nr. 2052/88 enumeră formele posibile de intervenție financiară a fondurilor structurale. Printre acestea, alineatul (2) litera (c) al acestui articol menționează posibilitatea ca intervenția să ia forma unor „subvenții globale" gestionate în general de un intermediar desemnat de statul membru cu acordul Comisiei Europene, care asigură repartizarea subvențiilor globale în subvenții individuale acordate beneficiarilor finali.

4 Normele de procedură pertinente privind intervențiile financiare sunt stabilite prin două regulamente, și anume prin Regulamentul (CEE) nr. 4253/88 al Consiliului din 19 decembrie 1988 de stabilire a dispozițiilor pentru punerea în aplicare a Regulamentului nr. 2052/88 în ceea ce privește coordonarea activităților diferitelor fonduri structurale între ele, pe de o parte, și cu operațiunile Băncii Europene de Investiții și cu cele ale altor instrumente financiare existente, pe de altă parte (JO L 374, p. 1), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CEE) nr. 2082/93 al Consiliului din 20 iulie 1993 (JO L 193, p. 20, denumit în continuare „Regulamentul nr. 4253/88"), și prin Regulamentul (CEE) nr. 4254/88 al Consiliului din 19 decembrie 1988 privind dispozițiile de aplicare a Regulamentului nr. 2052/88 în ceea ce privește Fondul european de dezvoltare regională (JO L 374, p. 15), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CEE) nr. 2083/93 al Consiliului din 20 iulie 1993 (JO L 193, p. 34, denumit în continuare „Regulamentul nr. 4254/88").

5 Articolul 6 alineatul (2) din Regulamentul nr. 4254/88 prevede că modalitățile de utilizare a subvențiilor globale fac obiectul unei convenții încheiate, cu acordul statului membru interesat, între Comisie și intermediar, această convenție trebuind să precizeze în special tipurile de acțiuni care vor fi întreprinse, criteriile de alegere a beneficiarilor, condițiile și procentajele de atribuire a contribuției FEDR, precum și modalitățile de supraveghere a utilizării subvențiilor globale.

6 Intitulat „Reducerea, suspendarea și întreruperea contribuției", articolul 24 din Regulamentul nr. 4253/88 prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) Dacă realizarea unei acțiuni sau a unei măsuri pare să nu justifice nici o parte, nici întreaga contribuție financiară care i-a fost alocată, Comisia procedează la o verificare adecvată a cazului în cadrul parteneriatului, solicitând în special statului membru sau autorităților desemnate de acesta pentru punerea în aplicare a acțiunii să își prezinte observațiile într-un termen stabilit.

(2) În urma acestei verificări, Comisia poate reduce sau suspenda contribuția pentru acțiunea sau pentru măsura în cauză dacă verificarea confirmă existența unei nereguli

sau a unei modificări importante care afectează natura sau condițiile de punere în aplicare a acțiunii sau a măsurii și pentru care nu a fost solicitată aprobarea Comisiei." [traducere neoficială]

7 Articolele 25 și 26 din Regulamentul nr. 4253/88 stabilesc normele privind supravegherea și evaluarea utilizării contribuției financiare. În special, articolul 25 alineatele (1) și (3) prevede:

„(1) Comisia și statele membre, în cadrul parteneriatului, asigură o supraveghere eficientă a utilizării contribuției financiare a fondurilor la nivelul cadrelor comunitare de sprijin și al acțiunilor specifice (programe etc.). Această supraveghere este asigurată prin intermediul unor rapoarte realizate potrivit procedurilor stabilite de comun acord, al controalelor prin sondaj și al comitetelor înființate în acest scop.

[…]

(3) Comitetele de supraveghere sunt create, în cadrul parteneriatului, în temeiul unui acord între statul membru interesat și Comisie.

Comisia și, dacă este cazul, BEI pot fi reprezentate în cadrul acestor comitete." [traducere neoficială]

Deciziile Comisiei care conțin normele aplicabile intervenției financiare în cauză

8 La 29 iulie 1994, Comisia a adoptat Decizia 94/629/CE privind stabilirea cadrului comunitar de sprijin pentru intervențiile structurale comunitare pentru regiunile Italiei vizate de obiectivul nr. 1, și anume Abruzzo, Basilicata, Calabria, Campania, Molise, Puglia, Sardinia și Sicilia (JO L 250, p. 21), pentru perioada cuprinsă între 1 ianuarie 1994 și 31 decembrie 1999.

9 La 23 aprilie 1997, Comisia a adoptat Decizia 97/322/CE de modificare a deciziilor privind aprobarea cadrelor comunitare de susținere, a documentelor unice de programare și a programelor de inițiativă comunitară, adoptate pentru Italia (JO L 146, p. 11). Această decizie a stabilit normele privind cheltuielile eligibile în diferitele cazuri de intervenție comunitară în Italia. Anexa la această decizie conține o fișă nr. 19 (denumită în continuare „fișa nr. 19") privind eligibilitatea cheltuielilor în cadrul fondurilor structurale pentru operațiunile de inginerie financiară constând în fonduri cu capital de risc (denumite în continuare „FCR").

10 Principiile generale privind cofinanțarea operațiunilor de inginerie financiară prevăzute în fișa nr. 19 prevăd printre altele:

„(ii) Comunitatea cofinanțează contribuția publică la capitalul social al fondului; aceasta nu participă la gestiunea fondului, nici nu contribuie la cheltuielile sale de gestiune. Numai statul membru și partenerii privați sau publici ai acestuia, iar nu Comisia, constituie participanții/acționarii acestor fonduri;

[...]

(vii) modalitățile de funcționare a acestor fonduri trebuie să fie adaptate la dispozițiile de executare financiară a intervențiilor, în special în ceea ce privește noțiunile de angajament și de cheltuieli efectuate, precum și la încheierea intervenției;

(viii) fondurile cu capital de risc intervin în întreprinderile viabile din punct de vedere financiar și economic. […]" [traducere neoficială]

11 În ceea ce privește dispozițiile specifice privind FCR, fișa nr. 19 prevede, în partea B, intitulată „Modalitățile de funcționare a FCR":

„[…]

(2) Intervențiile FCR constau în achiziția de participații, și anume, printre altele: subscrierea de capital social (acțiuni sau părți sociale) în întreprinderile susținute, împrumuturi (dacă este cazul, participative), obligațiuni (dacă este cazul, convertibile) etc. […]

[...]

(8) În perioada de intervenție comunitară, veniturile realizate de FCR (în special eventualele dividende, creșteri de capital și veniturile din dobânzile la plasamente) trebuie

să se adauge la fond și să fie utilizate pentru finanțarea achizițiilor de participații, precum și a cheltuielilor de gestionare, în limitele stabilite [în aceeași fișă].

[…]

(10) Activitatea FCR este prezentată Comisiei într-un raport pe an calendaristic, după avizul comitetului de supraveghere. Acest raport trebuie să cuprindă un bilanț și o analiză a veniturilor și a pierderilor realizate de FCR, o enumerare detaliată a cheltuielilor de gestionare suportate, o analiză a transferurilor efectuate [către] fond, lista detaliată a achizițiilor de participații efectuate (investiții realizate, împrumuturi acordate etc., pe întreprindere și pe sector, cu respectarea principiului confidențialității) și problemele intervenite și soluțiile eventual propuse sau adoptate.

(11) Comisia și Curtea de Conturi au dreptul de a controla activitățile FCR, inclusiv dreptul de a efectua sau de a solicita efectuarea unor audituri în întreprinderile în care FCR participă sau a participat.

[…]" [traducere neoficială]

12 Punctul C din fișa nr. 19 definește „angajamentul juridic și financiar" drept „actul legal de constituire sau de majorare a capitalului inițial al unui FCR". „Cheltuielile efectiv suportate" sunt definite la același punct drept „plata în numerar a părților de capital eliberate din FCR de către participanți (capital vărsat), în strictă legătură cu rapoartele de executare care menționează achizițiile de participații efectuate, care constituie justificarea gradului satisfăcător de avansare a măsurii". [traducere neoficială]

13 Punctul D din fișa nr. 19 prevede, sub titlul „Încheierea intervenției”:

„(1) Fondul cu capital de risc trebuie stabilit pe o durată adecvată, compatibilă cu obiectivele urmărite. Durata minimă a unui fond cu capital de risc este egală cu durata formei de intervenție.

(2) La încheierea intervenției comunitare (după data limită a plăților) trebuie să se stabilească situația financiară netă a FCR, comparând utilizarea capitalului total vărsat cu suma totală a intervențiilor în întreprinderi în cursul perioadei.

— Dacă se constată că suma care rezultă din totalul cumulat al intervențiilor în întreprinderi în cursul perioadei acoperă cel puțin 100 % din capitalul subscris (mai mare sau egală) se consideră că măsura a fost realizată complet.

[…]

— Dacă în momentul încheierii, în pofida supravegherii efectuate de comitetul de supraveghere, suma totală a intervențiilor în întreprinderi în cursul perioadei este inferioară capitalului total vărsat, suma care corespunde excedentului trebuie să se deducă din soldul final plătit statului membru de către Comunitate sub forma intervenției în discuție.

(3) După plata soldului final al formei de intervenție, Comisia nu mai intervine în executarea sau în supravegherea acțiunii […]” [traducere neoficială]

Istoricul cauzei

Situația de fapt și decizia în litigiu

14 În temeiul Regulamentului nr. 2052/88, Comisia, prin Decizia 94/629, a aprobat cadrul juridic comunitar aplicabil intervențiilor în favoarea regiunilor Italiei vizate de obiectivul nr. 1, printre care figura și regiunea Basilicata, pentru perioada cuprinsă între 1 ianuarie 1994 și 31 decembrie 1999.

15 Pentru a favoriza dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii (denumite în continuare „IMM-uri") stabilite în regiunea Basilicata, guvernul italian a prezentat Comisiei la 24 februarie 1998 o cerere de asistență financiară sub forma unei subvenții globale. Măsura nr. 2 avută în vedere în această cerere prevedea constituirea unui FCR, provenit din FEDR și din sectorul privat, pentru a realiza intervenții financiare (participații în capitalul social, împrumuturi participative și împrumuturi cu emisiune de obligațiuni convertibile) în favoarea întreprinderilor stabilite sau care aveau în vedere să se stabilească în această regiune.

16 Prin Decizia C(1999) 314 din 2 martie 1999 privind acordarea unei contribuții a Fondului european de dezvoltare regională pentru o subvenție globală destinată realizării de măsuri de susținere în favoarea întreprinderilor mici și mijlocii care își desfășoară activitatea în regiunea Basilicata, care se înscrie în cadrul comunitar de sprijin pentru intervențiile structurale din obiectivul nr. 1 în Italia, Comisia a aprobat acordarea contribuției solicitate de autoritățile italiene (denumită în continuare „decizia de acordare a contribuției").

17 Potrivit articolului 5 din decizia de acordare a contribuției, „contribuția comunitară se referă la cheltuielile în legătură cu operațiunile prevăzute de subvenția globală care au făcut obiectul unor angajamente cu forță juridică obligatorie, în cadrul statului

membru și pentru care au fost angajate în mod special resursele financiare necesare cel mai târziu la 31 decembrie 1999". Data limită pentru contabilizarea cheltuielilor referitoare la aceste operațiuni a fost stabilită la 31 decembrie 2001.

18 Proiectul privind subvenția globală transmis Comisiei de autoritățile italiene pentru a obține contribuția (denumit în continuare „proiectul privind subvenția globală") a fost anexat la decizia de acordare a acesteia și face parte integrantă din această decizie. Proiectul prevede că intervenția trebuia realizată în trei etape numite „de promovare", „de creare" și „de gestionare" a FCR (punctul 5.2.2 din proiectul de subvenție globală). Acesta menționează în plus, la punctul 5.2.5, că fondul este de 9,7 milioane de euro, din care 4,7 milioane de euro provin din FEDR, și că, în conformitate cu fișa nr. 19, prin „angajament" se înțelege „actul juridic de constituire a capitalului fondului", iar prin „cheltuieli", „plata în numerar a părților de capital eliberate din FCR de către participanți". În sfârșit, proiectul prevede că angajamentele trebuiau încheiate „la 31 decembrie 1999" (punctul 5.2.6 din același proiect) și că FCR avea o durată de 10 ani de la constituirea sa.

19 Modalitățile de acordare a subvenției globale au fost definite printr-o convenție încheiată la 22 iulie 1999 între Comisie și Centro europeo di impresa e innovazione Sistema BIC Basilicata, care era inițial intermediarul desemnat pentru gestionarea subvenției globale și căruia i-a succedat recurenta (denumită în continuare „convenția"). Această convenție prevede la articolul 9 constituirea unui comitet de supraveghere alcătuit din reprezentanții Comisiei, ai autorităților naționale competente și ai intermediarului.

20 Articolul 9 alineatele 2 și 3 din convenție prevede:

„2. Atât în cursul aplicării, cât și după aplicarea acestora, măsurile instituite în temeiul prezentei convenții trebuie să respecte dispozițiile privind supravegherea și evaluarea, prevăzute de Regulamentul (CEE) nr. 4253/88 și menționate în [cadrul comunitar de susținere].

3. Evaluarea menționată la alineatele (1) și (2) este realizată sub răspunderea comitetului de supraveghere a subvenției globale. Intermediarul pune la dispoziția comitetului toate datele necesare supravegherii și evaluării."

21 Articolul 13 alineatele 2 și 4 din convenție prevede:

„2. […] plata soldului final este supusă următoarelor condiții cumulative:

— prezentarea de către regiunea Basilicata a unei cereri de plată către Comisie certificată în mod corespunzător [de Ministerul Economiei și Finanțelor], în termen de șase luni de la realizarea materială a acțiunii în discuție;

[…]

4. Angajamentele de plată în favoarea inițiativelor care beneficiază de contribuții din subvenția globală (decizie de atribuire, încheierea contractelor pentru activitățile externe) trebuie luate cel mai târziu la 31 decembrie 1999. Plățile efectuate de către intermediar în executarea subvenției globale se vor face cel mai târziu la 31 decembrie 2001, iar prezentarea la Comisie a dării de seamă asupra conturilor cu privire la cheltuielile efectuate de intermediar pentru executarea acestei subvenții va avea loc cel mai târziu la 30 iunie 2002."

22 Articolul 16 alineatul 5 din convenție are următorul cuprins:

„Dacă intermediarul nu își îndeplinește una dintre obligațiile prevăzute de convenție sau o îndeplinește în mod necorespunzător, Comisia – prin consultare cu regiunea Basilicata – poate să îl pună în întârziere prin intermediul unei scrisori recomandate, pentru a îndeplini obligația în discuție. Dacă această obligație nu este îndeplinită în termen de o lună de la această notificare, Comisia, împreună cu regiunea Basilicata, poate, indiferent care sunt consecințele prevăzute de legislația aplicabilă convenției, să rezilieze convenția fără nicio altă formalitate."

23 În sfârșit, articolul 18 din convenție stabilește că aceasta încetează la 30 iunie 2002.

Constituirea și executarea FCR

24 FCR a fost constituit la 16 decembrie 1999, cu o dotare financiară de 9,7 milioane de euro, din care 4,7 milioane de euro finanțați de FEDR și 5 milioane de euro proveniți de la investitori privați. Plățile aferente părților sociale au fost efectuate integral în cursul perioadei cuprinse între luna februarie 2000 și luna decembrie 2001.

25 Prin scrisoarea din 18 martie 2003, regiunea Basilicata a transmis Ministerului Economiei și Finanțelor italian declarația finală privind cheltuielile și cererea de plată prezentate de recurentă. La 20 martie 2003, ministerul respectiv a transmis Comisiei aceste documente.

26 Prin scrisoarea din 10 februarie 2004, Comisia a informat autoritățile italiene și recurenta că, în opinia sa, în temeiul punctului D din fișa nr. 19, o parte din contribuția acordată inițial nu era justificată, din moment ce nu fusese investită în IMM-uri înainte de 31 decembrie 2001.

27 La 20 aprilie 2006, Comisia a adoptat decizia în litigiu, prin care, considerând că o parte din contribuția FEDR nu fusese utilizată pentru achiziția de participații în IMM-uri înainte de 31 decembrie 2001, a redus cu 4 554 108,91 euro contribuția acordată în cadrul subvenției globale pentru regiunea Basilicata și a prevăzut recuperarea unei sume de 3 434 108,91 euro.

28 La punctele 9, 10, 18 și 19 din decizia în litigiu, Comisia a menționat contestațiile prezentate de organismul intermediar în scris și în cadrul audierii din 27 octombrie 2005. În plus, la punctul 22 din aceeași decizie, aceasta a arătat printre altele:

„În ceea ce privește problema neeligibilității cheltuielilor […] Comisia apreciază că intervențiile într-un fond cu capital de risc sunt supuse unei «condiții de utilitate» și de consecințe pozitive efective pentru întreprinderi, condiție care, în speță, nu este îndeplinită întrucât, la data limită stabilită pentru efectuarea plăților în cadrul proiectului (la 31 decembrie 2001), mai puțin de 3 % din dotarea fondului (și anume 9 700 000 [euro], din care 4 700 000 [euro] în sarcina FEDR) a fost repartizată achiziționării de participații în întreprinderi. Mai precis, nu se poate considera că obiectivele FEDR, și anume finanțarea investițiilor productive care permit să se mențină sau să se creeze locuri de muncă de lungă durată și să se sprijine activitatea [IMM-urilor] prin îmbunătățirea posibilităților acestora de a avea acces la piața de capitaluri, prin acordarea unor garanții și prin achiziționarea de participații, sunt realizate în mod efectiv prin simpla plată în numerar a părților de capital pentru constituirea fondului.” [traducere neoficială]

Hotărârea atacată

29 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 30 iunie 2006, recurenta a introdus o cerere de anulare a deciziei în litigiu, precum și o cerere de despăgubire.

Cu privire la acțiunea în anulare

30 În cadrul memoriului în apărare prezentat în fața Tribunalului, Comisia a contestat admisibilitatea cererii în anulare, susținând că reclamanta, în măsura în care nu era nici destinatara deciziei în litigiu, nici beneficiara subvenției acordate în cadrul contribuției financiare a FEDR, nu era vizată în mod direct în sensul articolului 230 alineatul (4) CE.

31 Tribunalul nu s-a pronunțat cu privire la acest motiv de inadmisibilitate, considerând că cererea era în orice caz nefondată.

32 În susținerea cererii sale de anulare, recurenta a invocat șase motive, dintre care nu vor fi evocate decât cele pertinente pentru prezenta procedură.

33 Prin motivul întemeiat pe încălcarea fișei nr. 19, recurenta susținea că noțiunea „cheltuieli efectiv suportate" de la punctul C din această fișă a fost interpretat greșit de Comisie. Astfel, Comisia nu ar fi luat în considerare distincția operată la acest punct între noțiunile „cheltuieli" și „angajament" și, în consecință, ar fi ajuns în mod greșit la concluzia că „cheltuielile efectiv suportate" care trebuiau efectuate înainte de data limită de 31 decembrie 2001 erau achizițiile de participații ale FCR în IMM-uri. În

schimb, de la acest punct, de la punctul 5.2.5 din proiectul privind subvenția globală, precum și de la articolul 5 din decizia de acordare a contribuției și de la articolul 13 alineatul 4 din convenție ar reieși în mod clar că „cheltuielile efectiv suportate" sunt „angajamentele", și anume plățile în numerar în beneficiul FCR, și că, prin urmare, numai aceste plăți trebuiau efectuate înainte de data limită menționată anterior.

34 În plus, recurenta susținea că durata intervenției comunitare nu putea decât să coincidă cu cea a fondului, a cărui existență a încetat la 16 decembrie 2009. În această privință, aceasta sublinia că ar fi fost dificil, chiar imposibil, ca acest fond să achiziționeze participații în IMM-uri pentru o valoare egală cu cea a capitalului său până la 31 decembrie 2001.

35 Tribunalul a respins acest motiv considerând, la punctele 42-59 din hotărârea atacată, că în mod întemeiat Comisia a reținut data de 31 decembrie 2001 drept data de încheiere a intervenției comunitare. Acesta a arătat că din fișa nr. 19 și în special de la punctul D din aceasta reiese că durata acestei intervenții nu coincide cu cea a FCR, aceasta din urmă putând continua după încheierea intervenției. În plus, Tribunalul a considerat că, potrivit punctului C din aceeași fișă, „cheltuielile efectiv suportate", care trebuiau efectuate înainte de 31 decembrie 2001, sunt reprezentate nu numai de cheltuielile care corespund constituirii inițiale a FCR, ci și de „achizițiile de participații efectuate" de acesta din urmă. În opinia Tribunalului, o astfel de interpretare este susținută de punctul 5.2.5 din proiectul privind subvenția globală, care reia dispozițiile de la punctul C menționat anterior, precum și de convenție, care își încetează efectele la 30 iunie 2002, o astfel de dată neputând fi stabilită înaintea celei la care se încheie intervenția comunitară.

36 Prin motivul întemeiat pe o lipsă de logică, pe caracterul neadecvat, precum și pe lipsa condițiilor juridice și faptice pe care se întemeiază decizia în litigiu, recurenta reproșa Comisiei faptul că a întemeiat această decizie pe pretinsa încălcare, menționată la punctul 22 din aceasta, a unei „condiții de utilitate a intervenției" care nu ar figura nici în decizia de acordare a contribuției, nici în proiectul privind subvenția globală. Aceasta afirma că, în orice caz, încălcarea acestei condiții, presupunând că există,

nu poate constitui o neregulă care să afecteze natura sau condițiile de realizare a intervenției în sensul articolului 24 alineatul (2) din Regulamentul nr. 4253/88.

37 În această privință, Tribunalul a considerat, la punctele 66-75 din hotărârea atacată, că reiese în mod clar din schimbul de scrisori între părți în cursul procedurii administrative, precum și din considerentul (23) al deciziei în litigiu că Comisia s-ar fi întemeiat în special pe punctul D din fișa nr. 19 și că celelalte motive menționate în această decizie nu servesc decât la apărarea interpretării date de Comisie acestui punct. În plus, Tribunalul a amintit că articolul 1 din Regulamentul nr. 4254/88 prevede că FEDR urmărește să finanțeze investiții productive. Prin urmare, intervențiile acestuia din urmă trebuie examinate în lumina obiectivelor acestor intervenții, care nu pot fi considerate realizate în mod efectiv prin simpla plată în numerar a părților de capital pentru constituirea FCR.

38 Prin motivul întemeiat pe încălcarea normelor de procedură și în special a celor prevăzute la articolele 25 și 26 din Regulamentul nr. 4253/88, recurenta susținea că procedura prevăzută la articolul 24 din acest regulament nu putea fi inițiată de Comisie fără să fi invocat în cursul intervenției obiecțiuni privind executarea acesteia, în special cu ocazia reuniunilor comitetului de supraveghere din 14 iunie 2001 și din 10 decembrie 2001.

39 În ceea ce privește pretinsa încălcare a articolelor 25 și 26 din Regulamentul nr. 4253/88, Tribunalul a arătat printre altele, la punctul 79 din hotărârea atacată, că aceste articole nu prevăd nicio normă de procedură care să supună dreptul Comisiei de a reduce sau de a suprima o contribuție financiară condiției invocării unor dubii privind buna executare a proiectului înainte de încheierea intervenției.

40 La același punct 79, Tribunalul a adăugat că, și în cazul în care s-ar presupune că instanțele Uniunii Europene ar putea aplica norme de procedură care nu sunt expres prevăzute de legiuitor pentru a respecta unele principii fundamentale (a se vedea în

acest sens Hotărârea din 21 septembrie 2000, Mediocurso/Comisia, C-462/98 P, Rec., p. I-7183), recurenta nu susține, în speță, că norma de procedură pe care o invocă și care ar putea fi dedusă din obligația de supraveghere care revine Comisiei ar fi necesară pentru garantarea dreptului său la apărare.

41 Prin motivele întemeiate pe încălcarea principiului protecției încrederii legitime și a principiului securității juridice, precum și pe încălcarea principiului proporționalității, recurenta susținea că Comisia a determinat-o să aibă o încredere legitimă în realizarea proiectului, datorită aprobării, în special în cadrul comitetului de supraveghere, a intervențiilor realizate și a avansării proiectului privind subvenția globală. Aceasta susținea că, deși toate rapoartele semestriale transmise acestui comitet arătau în mod clar că, la 30 iunie 2001, nu fusese realizată nicio operațiune financiară, acest comitet nu a formulat niciodată obiecțiuni în această privință.

42 Tribunalul a constatat, la punctele 89-92 din hotărârea atacată, că faptele invocate de recurentă nu erau de natură să îi creeze o încredere legitimă, din moment ce asigurările precise, necondiționate și concordante invocate de aceasta din urmă, chiar dacă ar fi dovedite, ar fi fost contrare dispozițiilor aplicabile și în special fișei nr. 19.

43 În sfârșit, recurenta susținea că decizia în litigiu nu respecta principiul proporționalității, întrucât nu se limita să pună capăt plății sumelor care nu fuseseră încă plătite, ci impunea și recuperarea sumelor deja alocate.

44 În această privință, Tribunalul, la punctul 93 din hotărârea atacată, s-a pronunțat în sensul că Comisia nu dispunea de nicio marjă de apreciere în ceea ce privește consecințele care ar rezulta din faptul că, la 31 decembrie 2001, o parte din capitalul plătit către FCR nu fusese investit în IMM-uri. În această privință, Tribunalul a făcut

trimitere la Hotărârea Curții din 5 octombrie 1999, Țările de Jos/Comisia (C-84/96, Rec., p. I-6547, punctele 22, 23 și 47), și a adăugat că luarea în considerare a diverselor împrejurări invocate de recurentă ar însemna nu numai să se admită încălcarea dispozițiilor din fișa nr. 19, ci ar fi și de natură să îi permită să obțină un avantaj din interpretarea sa greșită.

Cu privire la acțiunea în despăgubire

45 În susținerea cererii sale de despăgubire, recurenta arăta că decizia în litigiu, care se întemeia pe o interpretare greșită a reglementării aplicabile, i-ar fi cauzat prejudicii. Pentru evaluarea acestora, recurenta s-ar întemeia atât pe pretinsele prejudicii materiale care ar fi egale cu suma pe care Comisia a decis să o recupereze, majorată cu suma pe care această instituție a decis să nu o plătească și cu beneficiul nerealizat, cât și pe prejudiciile morale care rezultă din atingerea adusă reputației sale în calitate de întreprindere, din cauza faptului că s-ar afla într-o situație care ar constrânge-o să nu își respecte obligațiile.

46 În plus, recurenta susținea că, și în cazul în care Tribunalul ar trebui să considere că decizia în litigiu nu este afectată de nicio nelegalitate, Comisia ar trebui, în orice caz, să repare prejudiciile care i-au fost ocazionate prin caracterul anormal și special al acestora.

47 Tribunalul, la punctele 112-117 din hotărârea atacată, a considerat că examinarea motivelor invocate de recurentă în susținerea cererii sale în anularea deciziei în litigiu nu a dovedit existența niciunei nelegalități care să o vicieze și că, prin urmare, condițiile prevăzute pentru punerea în aplicare a răspunderii unei instituții pentru

un act ilicit nu sunt îndeplinite. Acesta a constatat că, în plus, caracterul anormal și special al prejudiciilor pretins a fi suferite de recurentă nu era dovedit, din moment ce pretinsa omitere a controlului și a verificării reproșată Comisiei nu a împiedicat recurenta să evite prejudiciul pe care îl pretinde. Tribunalul a respins astfel și cererea de despăgubire pentru act licit.

Recursul

48 Prin prezentul recurs, recurenta solicită Curții:

— anularea hotărârii atacate și retrimiterea cauzei Tribunalului pentru ca acesta să se pronunțe pe fond în lumina indicațiilor furnizate de Curte și

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor efectuate atât în cadrul prezentei proceduri, cât și în cadrul procedurii în primă instanță.

49 Comisia solicită Curții:

— respingerea recursului și

— obligarea recurentei la plata cheltuielilor efectuate atât în cadrul prezentei proceduri, cât și în cadrul procedurii în primă instanță.

50 În susținerea recursului, recurenta invocă opt motive prin care contestă aprecierea Tribunalului cu privire la cererea sa în anularea deciziei în litigiu și două motive privind aprecierea de către acesta a cererii sale de despăgubire.

Cu privire la partea din hotărârea atacată referitoare la admisibilitatea acțiunii în anulare

51 În cadrul memoriului în apărare, Comisia repetă, cu titlu introductiv, argumentele sale din fața primei instanțe cu privire la inadmisibilitatea concluziilor prin care se solicită anularea deciziei în litigiu. Aceasta subliniază în special că, întrucât recurenta nu este destinatara acestei decizii, care a fost adresată Republicii Italiene, nu ar fi vizată în mod direct de aceasta în sensul articolului 230 alineatul (4) CE. În orice caz, aceasta declară că, în măsura în care, astfel cum reiese din jurisprudența Curții, o decizie a judecătorului de primă instanță care consideră că nu este necesar să se pronunțe cu privire la inadmisibilitatea invocată de o parte, dar care admite concluziile pe fond ale acestei părți, nu poate fi atacată (a se vedea printre altele Hotărârea din 26 februarie 2002, Consiliul/Boehringer, C-23/00 P, Rec., p. I-1873, punctele 50 și 51), ea nu intenționează să solicite anularea hotărârii atacate pentru motivul că instanța nu s-a pronunțat cu privire la excepția de inadmisibilitate invocată în primă instanță.

52 În această privință, este suficient să se arate că, din moment ce astfel de argumente nu urmăresc să pună în discuție dispozitivul hotărârii atacate, acestea trebuie considerate inoperante și, prin urmare, trebuie îndepărtate ca atare.

Cu privire la partea din hotărârea atacată referitoare la temeinicia cererii în anulare

Cu privire la primul motiv al recursului, întemeiat pe „deformarea acțiunii formulate de reclamantă”

— Argumentele părților

53 Prin intermediul primului motiv al recursului, recurenta susține că, prin examinarea motivelor invocate în susținerea acțiunii sale în anulare într-o ordine diferită de cea menționată în cererea introductivă, Tribunalul, pe de o parte, a bulversat înlănțuirea logică a argumentelor dezvoltate de Comisie pentru motivarea deciziei în litigiu și, pe de altă parte, a deformat sensul și caracterul general al acțiunii sale. În special, Tribunalul ar fi considerat de fapt că punctul central al motivării acestei decizii consta în depășirea datei limită care a fost stabilită pentru efectuarea cheltuielilor eligibile, în timp ce Comisia ar fi cerut în mod expres, la punctul 22 din motivarea acestei decizii, ca intervențiile financiare ale FCR să fie supuse, pentru a fi eligibile, unei „condiții de utilitate”. Or, prin primul său motiv, recurenta ar fi contestat tocmai legalitatea unei astfel de condiții, fără a primi răspuns din partea Tribunalului.

54 Comisia susține că aceste afirmații sunt greșite. Aceasta subliniază, pe de o parte, că Tribunalul s-a pronunțat cu privire la motivul întemeiat pe nelegalitatea referirii la condiția de utilitate și, pe de altă parte, că ordinea examinării urmată de Tribunal pare logică, acceptabilă și compatibilă cu raționamentul dezvoltat în decizia în litigiu. Astfel, aceasta ar fi întemeiată pe dispozițiile din fișa nr. 19, în timp ce „condiția de utilitate” ar fi invocată în această decizie nu în calitate de temei juridic al acesteia, ci în calitate de concept explicativ al rațiunii de a fi a normelor de funcționare a FCR și ar furniza cheia pentru interpretarea acestora din urmă.

— Aprecierea Curții

55 Prin acest prim motiv, recurenta contestă în esență ordinea logică în care este structurat raționamentul urmat de Tribunal în motivarea hotărârii atacate. În opinia acesteia, o astfel de ordine a modificat sensul și efectele atât ale deciziei în litigiu, cât și ale cererii introductive.

56 În această privință, trebuie subliniat că o hotărâre a instanței de fond în care se examinează motivarea deciziei unei instituții a Uniunii ținându-se seama de toate elementele pe care aceasta se întemeiază nu poate modifica, prin ea însăși, aplicabilitatea respectivei decizii atunci când aceste elemente sunt examinate într-o ordine diferită de cea urmată în motivarea respectivă. Prin urmare, în lipsa unei denaturări sau a unei aprecieri greșite din partea Tribunalului a elementelor de fapt și a celor de drept din actul atacat, o analiză sistematică a acestor elemente potrivit unei ordini diferite de cea urmată în actul atacat nu poate, contrar celor pretinse de recurentă, să constituie o eroare de drept.

57 De asemenea, în ceea ce privește pretinsa deformare a sensului și a efectelor cererii, trebuie arătat că, în momentul examinării motivelor unei cereri, instanța sesizată nu este deloc obligată, în cadrul raționamentului său, să urmeze ordinea în care aceste motive au fost expuse de autorul cererii.

58 Or, în măsura în care, prin intermediul primului motiv, recurenta nu dovedește existența unui viciu de natură să afecteze motivarea hotărârii atacate, un astfel de motiv nu poate fi admis.

59 În consecință, primul motiv invocat de recurentă în susținerea recursului trebuie respins ca nefondat.

Cu privire la al doilea motiv al recursului, întemeiat pe interpretarea greșită a fișei nr. 19

— Argumentele părților

60 În opinia recurentei, în aprecierea sa cu privire la motivul de anulare întemeiat pe încălcarea fișei nr. 19, Tribunalul nu numai că a completat motivarea deciziei în litigiu, substituindu-se Comisiei, însă a și interpretat greșit acea fișă. Astfel, Tribunalul ar fi dat o definiție inexactă noțiunii „cheltuieli efectiv suportate", incluzând în aceasta atât cheltuielile privind constituirea FCR, cât și pe cele corespunzătoare achiziționării de participații efectuate de fond în IMM-uri, și ar fi conchis astfel în mod greșit că aceste participații trebuiau achiziționate până la 31 decembrie 2001.

61 Această interpretare ar fi întemeiată pe o ambiguitate. Astfel, achiziționarea de participații în IMM-uri nu ar fi legată în mod direct de realizarea intervenției financiare, ci de efectele operaționale ale acesteia. Prin urmare, destinatarii acestei intervenții nu ar fi IMM-urile, ci numai FCR-ul. Data respectivă ar fi trebuit astfel să se aplice numai plăților destinate constituirii acestuia.

62 În această privință, recurenta susține că în niciunul dintre actele de referință nu se indică faptul că data de 31 decembrie 2001 constituie data limită până la care trebuiau efectuate toate cheltuielile. În special, proiectul privind subvenția globală referitor la măsura nr. 2 s-ar referi la această dată în sensul că reprezintă termenul limită pentru „cheltuielile" care constau în transferul de bani către FCR, iar nu pentru investițiile în IMM-uri. Interpretarea Tribunalului, întrucât aplică această dată pentru aceste investiții, nu s-ar putea întemeia nici pe convenție, în special pe articolul 13 alineatul 4 din aceasta, care reprezintă o dispoziție generală aplicabilă tuturor măsurilor avute în vedere în proiectul privind subvenția globală, și nu numai măsurii nr. 2, care face obiectul prezentei cauze.

63 Pe de altă parte, recurenta arată că ar fi fost dificil, chiar imposibil, să se realizeze intervenții în IMM-uri înainte de 31 decembrie 2001, din moment ce FCR nu a fost constituit pe deplin decât la această dată.

64 Comisia contestă toate argumentele recurentei. În ceea ce privește obiecția potrivit căreia Tribunalul ar fi înlocuit motivele deciziei în litigiu cu propriile sale motive, aceasta susține că afirmațiile făcute de Tribunal în hotărârea atacată nu sunt deloc contrare motivelor din această decizie, întrucât însăși Comisia a considerat întotdeauna că noțiunea „cheltuieli efectiv suportate" corespunde investițiilor efectuate în IMM-uri.

65 În ceea ce privește interpretarea proiectului privind subvenția globală, Comisia arată că obiectivele măsurii nr. 2 nu se pot limita la realizarea FCR, astfel cum afirmă recurenta, ci trebuie să ia în considerare și „etapa operațională" a acestei măsuri, care vizează achiziționările de participații în IMM-uri. În plus, în ceea ce privește interpretarea fișei nr. 19, aceasta apreciază, astfel cum Tribunalul a arătat pe bună dreptate, că definiția „cheltuielilor efectiv suportate" care figurează în această fișă asociază în mod expres conceptul de cheltuieli în cadrul FCR cu cel de intervenție efectivă de inginerie financiară în favoarea întreprinderilor destinatare ale cofinanțării din partea FEDR. În consecință, data limită de 31 decembrie 2001 nu s-ar putea referi decât la investițiile efectuate în aceste întreprinderi.

66 În sfârșit, în ceea ce privește argumentele întemeiate pe dificultățile obiective în realizarea investițiilor până la data de 31 decembrie 2001, Comisia subliniază, astfel cum a arătat și Tribunalul, că proiectul privind subvenția globală prevedea, la punctul 5.2.2 din acesta, o primă etapă a derulării intervenției comunitare, constituită din identificarea întreprinderilor eventual vizate de FCR. Prin urmare, data stabilită pentru realizarea efectivă a investițiilor, și anume 31 decembrie 2001, nu ar fi fost dificil de respectat.

— Aprecierea Curții

67 Potrivit articolului 5 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul nr. 2052/88, printre formele de intervenție a fondurilor structurale figurează „subvențiile globale", care sunt „gestionate în general de un intermediar desemnat de statul membru cu acordul Comisiei, care asigură repartizarea subvențiilor globale în subvenții individuale acordate beneficiarilor finali".

68 Decizia în litigiu privește o subvenție globală acordată prin intermediul unui FCR. Conform fișei nr. 19, fondurile structurale cofinanțează un FCR la care participă și parteneri naționali și care, potrivit normei generale de la punctul (ii) din fișa nr. 19, nu este gestionat de Comisie, ci de o entitate națională care îndeplinește funcția de intermediar pentru repartizarea subvenției globale. FCR, care este constituit atât din plăți la nivel național, cât și din partea FEDR, intervine în cadrul unor întreprinderi viabile cu respectarea dispozițiilor privind executarea financiară a intervențiilor comunitare, conform normei generale de la punctele (vii) și (viii) din fișa menționată.

69 În această privință, punctul C din fișa nr. 19 menționează noțiunile „angajament" și „cheltuieli efectiv suportate", care constau în „actul legal de constituire sau de majorare a capitalului inițial al unui FCR" și, respectiv, în cheltuielile „efectuate prin plata în numerar a părților de capital eliberate din FCR de către participanți (capital vărsat), în strictă legătură cu rapoartele de executare care menționează achizițiile de participații efectuate, care constituie justificarea gradului satisfăcător de avansare a măsurii". În sfârșit, punctul D alineatul 2 din fișa menționată prevede că, „[la] încheierea intervenției comunitare […] trebuie să se stabilească situația financiară netă a FCR, comparând utilizarea capitalului total vărsat cu suma totală a intervențiilor în întreprinderi în cursul perioadei". Prin urmare, dacă la data încheierii acest fond nu a angajat în IMM-uri întregul său capital, măsura de intervenție nu poate fi considerată executată în întregime.

70 Or, având în vedere relația strictă stabilită la punctul C din fișa nr. 19 între plata în numerar a părților de capital eliberate din FCR de către participanți, pe de o parte, și

rapoartele de executare care menționează achiziționările de participații efectuate în IMM-uri, care constituie justificarea bunei avansări a măsurii, pe de altă parte, Tribunalul nu a comis o eroare de drept considerând că pe bună dreptate Comisia a reținut data de 31 decembrie 2001 drept dată de încheiere a intervenției comunitare.

71 În ceea ce privește obiecția recurentei privind interpretarea greșită a convenției, reiese de asemenea din cele de mai sus că, astfel cum Tribunalul a considerat la punctul 55 din hotărârea atacată, referirea, la articolul 13 alineatul 4 din aceeași convenție, la „plățile efectuate de către intermediar", care trebuie realizate înainte de data de încheiere a intervenției, trebuie interpretată în sensul că vizează achiziționările de participații în IMM-uri, în sensul punctului B din fișa nr. 19.

72 O astfel de interpretare, contrar celor susținute de recurentă, nu încalcă normele privind măsura de intervenție conținute în proiectul privind subvenția globală. Astfel, după cum Tribunalul a arătat pe bună dreptate la punctul 53 din hotărârea atacată, este suficient să se constate că acest proiect reia la punctul 5.2.5 definițiile noțiunilor de angajament și de cheltuieli care figurează la punctul C din fișa nr. 19. Acest proiect nu permite, așadar, să se rețină o altă dată de încheiere a intervenției comunitare decât cea de 31 decembrie 2001.

73 În ceea ce privește pretinsa lipsă a unei referiri, în proiectul privind subvenția globală, la participațiile în IMM-uri cu titlu de cheltuieli ale FCR, trebuie să se arate, astfel cum Tribunalul a constatat la punctul 53 din hotărârea atacată, că acest proiect reia definițiile de la punctul C din fișa nr. 19 și prevede că aceste participații trebuie specificate în rapoartele de executare.

74 Pe de altă parte, în ceea ce privește dificultățile materiale invocate de recurentă în ceea ce privește achiziționarea de participații în IMM-uri înainte de 31 decembrie 2001, trebuie arătat că, la punctul 57 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat pe bună dreptate că punctul 5.2.2 din proiectul privind subvenția globală prevăzuse o etapă de „promovare a fondului", anterioară derulării măsurii de intervenție

comunitară, în cursul căreia autoritățile naționale ar fi putut identifica în mod efectiv întreprinderile potențial interesate de FCR și ar fi putut realiza o evaluare prealabilă a acestora, în scopul de a prevedea angajamentele înainte de 31 decembrie 1999 și de a efectua plățile înainte de 31 decembrie 2001. În plus, trebuie arătat că, în orice caz, intermediarul a fost informat cu privire la termenul de încetare a intervenției în momentul semnării convenției, care a avut loc la 22 iulie 1999.

75 În sfârșit, în ceea ce privește argumentarea recurentei potrivit căreia Tribunalul ar fi înlocuit motivele deciziei în litigiu cu propriile motive, trebuie să se constate în orice caz că, în decizia în litigiu, Comisia, răspunzând observațiilor prezentate de recurentă în cursul procedurii administrative, a subliniat în special că eligibilitatea cheltuielilor era supusă condiției ca sumele acordate să fie utilizate pentru investiții în IMM-urile din regiunea Basilicata. În plus, aceasta a făcut în mod expres trimitere la punctul D din fișa nr. 19. Rezultă de aici că Tribunalul nu a înlocuit motivarea deciziei în litigiu, ci a luat în considerare elementele de fapt și de drept care sunt evocate în aceasta pentru a examina legalitatea actului.

76 Prin urmare, trebuie respins ca nefondat al doilea motiv invocat de recurentă în susținerea recursului.

Cu privire la al treilea motiv al recursului, întemeiat pe interpretarea greșită a „condiției de utilitate”

— Argumentele părților

77 În opinia recurentei, Tribunalul a comis o eroare de drept prin respingerea motivului de anulare întemeiat pe încălcarea „condiției de utilitate” a intervenției comunitare.

Tribunalul ar fi dedus această condiție din regulile privind termenul de efectuare a plăților către FCR, deși niciuna dintre aceste reguli nu ar menționa o astfel de condiție de eligibilitate a cheltuielilor. Or, având în vedere că, potrivit jurisprudenței în materie de fonduri structurale (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 9 septembrie 2008, Germania/Comisia, T-349/06, T-371/06, T-14/07, T-15/07 și T-332/07, Rep., p. II-2181), marja de apreciere de care beneficiază Comisia în materie de reducere a contribuțiilor financiare nu poate acoperi inclusiv adoptarea unor decizii care nu respectă condițiile prevăzute la articolul 24 din Regulamentul nr. 4253/88, Tribunalul ar fi trebuit să constate nelegalitatea deciziei în litigiu.

78 Comisia recunoaște că Tribunalul a constatat că expresia „condiție de utilitate" nu figura în dispozițiile care guvernează subvenția globală. Totuși, Comisia arată că această instanță s-a referit la articolul 1 din Regulamentul nr. 4254/88 în calitate de dispoziție cu caracter general și programatic în materie de intervenție a FEDR și că aceasta a dedus de aici că obiectivele acestui fond nu pot fi considerate îndeplinite decât dacă intervenția este realizată în favoarea întreprinderilor vizate de contribuția financiară. Prin urmare, o astfel de condiție nu ar constitui temeiul juridic al deciziei în litigiu, ci ar constitui mai degrabă un principiu director și un temei logic al dispozițiilor care guvernează proiectul menționat.

— Aprecierea Curții

79 În această privință, trebuie arătat că Tribunalul a considerat pe bună dreptate că expresia „condiție de utilitate", de la punctul 22 din motivarea deciziei în litigiu, avea funcția de a evoca principiile din care se inspiră ansamblul dispozițiilor privind acordarea unei subvenții globale precum cea în cauză în prezenta speță. Astfel, precum s-a afirmat la punctele 67-73 din prezenta hotărâre, reiese în special din Regulamentul nr. 2052/88, din fișa nr. 19 și din proiectul privind subvenția globală că trebuie să se considere că o subvenție globală acordată prin constituirea unui FCR este realizată atunci când contribuția financiară comunitară ajunge la întreprinderile destinatare, în speță IMM-urile cu sediul în regiunea Basilicata. Aceasta este condiția care este exprimată în decizia în litigiu prin expresia respectivă.

80 Împrejurarea că această expresie nu figurează în mod explicit în actele referitoare la subvenția globală în cauză este lipsită de relevanță din perspectiva examinării legalității deciziei în litigiu.

81 Prin urmare, contrar celor susținute de recurentă, Tribunalul nu a comis nicio eroare de drept considerând, la punctul 72 din hotărârea atacată, că inserarea referirii la „condiția de utilitate" nu adaugă o condiție nouă celor stabilite prin normele aplicabile intervenției în cauză, Comisia limitându-se la aplicarea acestora din urmă.

82 În consecință, al treilea motiv invocat de recurentă în susținerea recursului formulat trebuie respins ca nefondat.

Cu privire la al patrulea motiv al recursului, întemeiat pe greșita interpretare și aplicare a principiilor respectării dreptului la apărare, astfel cum rezultă acestea din Hotărârea Mediocurso/Comisia, citată anterior

— Argumentele părților

83 În opinia recurentei, Tribunalul, la punctul 79 din hotărârea atacată, pronunțându-se asupra motivului de anulare întemeiat pe încălcarea articolelor 25 și 26 din Regulamentul nr. 4253/88, a interpretat greșit Hotărârea Mediocurso/Comisia, citată anterior, potrivit căreia, în orice procedură deschisă împotriva unei persoane, trebuie garantată respectarea dreptului la apărare al acesteia, chiar și în lipsa unor norme specifice în această privință. Prin urmare, Tribunalul ar fi limitat posibilitatea de aplicare a unei astfel de norme numai la ipoteza în care aceasta este invocată ca normă necesară pentru a garanta dreptul la apărare. Tribunalul ar fi urmat astfel o interpretare contrară celei reținute de instanțele Uniunii, care nu ar fi supus aplicarea aceste norme vreunei condiții, recurenta referindu-se în această privință la Hotărârea Curții

din 9 iunie 2005, Spania/Comisia (C-287/02, Rec., p. I-5093, punctul 37), și la Hotărârea Curții din 8 martie 2007, Gerlach (C-44/06, Rep., p. I-2071, punctul 38), precum și la Hotărârea Tribunalului din 27 iunie 2007, Nuova Gela Sviluppo/Comisia (T-65/04, punctul 53).

84 Comisia susține că Tribunalul nu a comis nicio eroare de drept întrucât, în prezenta cauză, condițiile de aplicare a principiului jurisprudențial menționat în Hotărârea Mediocurso/Comisia, citată anterior, nu ar fi îndeplinite, procedura nefiind susceptibilă de a conduce la adoptarea unui act cauzator de prejudicii pentru recurentă.

— Aprecierea Curții

85 Articolul 24 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4253/88 prevede că, atunci când Comisia consideră că realizarea unei măsuri de intervenție comunitară nu justifică nici în parte, nici în totalitate contribuția financiară care i-a fost alocată, aceasta efectuează o examinare corespunzătoare a cazului si solicită statului membru sau autorităților desemnate de acesta pentru realizarea acțiunii să prezinte observații. Articolele 25 și 26 din același regulament stabilesc regulile de supraveghere și de evaluare a realizării acelei contribuții financiare, care trebuie efectuate în cadrul unui parteneriat între statele membre și Comisie.

86 Aceste dispoziții, în special articolul 24, nu prevăd, astfel cum Tribunalul a constatat pe bună dreptate, că întreprinderile beneficiare ale contribuției financiare sau intermediarii însărcinați cu gestionarea subvenției globale, precum recurenta, trebuie audiați cu ocazia examinării de către Comisie a realizării măsurii de intervenție în vederea modificării eventuale a cuantumului acestei contribuții.

87 Potrivit jurisprudenței Curții invocate de recurentă, în special Hotărârea Mediocurso/Comisia, citată anterior, în orice procedură deschisă împotriva unei persoane

susceptibilă să conducă la adoptarea unui act cauzator de prejudiciu pentru aceasta, trebuie aplicate chiar și normele de procedură care nu sunt prevăzute în mod expres de legiuitor atunci când acestea sunt indispensabile pentru asigurarea respectării principiilor fundamentale, precum protecția dreptului la apărare. La punctul 79 din hotărârea atacată, Tribunalul a exclus pe bună dreptate posibilitatea ca recurenta să invoce un astfel de principiu pentru a deduce din reglementarea aplicabilă, în special din articolele 25 și 26 din Regulamentul nr. 4253/88, un drept de a fi audiat cu ocazia examinării de către Comisie a legalității intervenției comunitare în cauză.

88 Astfel, statul membru care este audiat, conform articolului 24, este singurul destinatar al deciziei în litigiu, întrucât acesta este cel care trebuie să restituie Comisiei sumele corespunzătoare eventualei reduceri a subvenției, această decizie neobligând autoritățile naționale să recupereze sumele de la întreprinderile beneficiare vizate.

89 Prin urmare, într-o procedură precum cea care s-a finalizat prin adoptarea deciziei în litigiu, principiul general al respectării dreptului la apărare nu obliga Comisia să audieze IMM-urile vizate, nici, *a fortiori*, entitatea intermediară însărcinată cu gestionarea unei subvenții globale.

90 În plus, trebuie constatat că din decizia în litigiu, în special de la punctele 10, 18 și 19 din motivarea acesteia, reiese că recurenta a avut, de altfel, ocazia de a fi ascultată de Comisie și de a prezenta observații scrise.

91 Prin urmare, al patrulea motiv invocat de recurentă în susținerea recursului formulat nu este întemeiat.

Cu privire la al cincilea motiv al recursului, întemeiat pe încălcarea articolelor 25 și 26 din Regulamentul nr. 4253/88 referitoare la obligațiile de supraveghere și de control ale Comisiei

— Argumentele părților

92 În opinia recurentei, Tribunalul a încălcat articolele 25 și 26 din Regulamentul nr. 4253/88 în măsura în care a considerat în mod greșit că aceste articole nu obligă Comisia, în cadrul unei intervenții precum cea în cauză în prezentul litigiu, să ridice obiecții privind realizarea acesteia în cursul etapei de executare și în special cu ocazia reuniunilor comitetului de supraveghere. În această privință, nu numai că Tribunalul ar fi constatat în mod greșit că recunoașterea unei astfel de obligații obstrucționează Comisia în adoptarea deciziilor de reducere sau de suprimare a contribuțiilor financiare, ci, în plus, acesta ar fi incitat Comisia să lase neaplicat sistemul de supraveghere și de control prevăzut la articolele respective.

93 Comisia subliniază că, astfel cum reiese din hotărârea atacată, în cadrul etapei de executare a intervențiilor, sarcina sa nu constă în identificarea și sancționarea neregularităților comise în cursul acestei executări, ci în participarea, în colaborare cu statele membre, la realizarea unei supravegheri eficiente prin utilizarea instrumentelor prevăzute la articolul 25 din acest regulament și în realizarea evaluărilor menționate la articolul 26 din același regulament. Identificarea neregularităților și adoptarea modificărilor financiare necesare ar face parte din procedura prevăzută la articolul 24 din același regulament.

— Aprecierea Curții

94 Articolele 25 și 26 din Regulamentul nr. 4253/88 prevăd o procedură de supraveghere a realizării contribuțiilor financiare și, respectiv, o procedură de evaluare a acțiunilor angajate de Comunitate.

95 Potrivit articolului 25 alineatul (1) primul paragraf, în cadrul procedurii de supraveghere, Comisia și autoritățile naționale acționează împreună în cadrul unui parteneriat care se realizează prin intermediul comitetelor de supraveghere. Potrivit celei de a doua teze a aceleiași dispoziții, „[s]upraveghere[a] este asigurată prin intermediul unor rapoarte realizate potrivit procedurilor stabilite de comun acord, al controalelor prin sondaj și al comitetelor înființate în acest scop".

96 Potrivit articolului 26 din Regulamentul nr. 4253/88, Comisia, în colaborare cu autoritățile naționale, trebuie să efectueze o evaluare *ex ante* și *ex post* a acțiunilor cu finalitate structurală, în special în vederea stabilirii cadrelor comunitare de intervenție.

97 Tribunalul a apreciat, la punctele 79 și 80 din hotărârea atacată, că din aceste dispoziții nu reiese că există o obligație a Comisiei de a ridica obiecții sau de a exprima dubii, în special în cadrul comitetului de supraveghere, înainte de a reduce o contribuție financiară în sensul articolului 24 din Regulamentul nr. 4253/88.

98 O astfel de apreciere nu este afectată de nicio eroare de drept.

99 Astfel, articolul 24 nu condiționează reducerea, suspendarea sau suprimarea unei contribuții de prezentarea prealabilă a unor obiecții în cadrul procedurii de supraveghere a realizării intervenției.

100 De asemenea, articolele 25 și 26 din Regulamentul nr. 4253/88, care privesc supravegherea și evaluarea realizării contribuțiilor financiare, nu stabilesc o legătură între funcțiile Comisiei în cursul realizării acestora și competența acesteia din urmă de a decide reducerea, suspendarea sau suprimarea unei contribuții.

101 Prin urmare, din regimul prevăzut de acest regulament nu decurge nicidecum o obligație a Comisiei de a prezenta obiecțiuni în cadrul comitetului de supraveghere înainte de a adopta o decizie de reducere, de suspendare sau de suprimare a contribuției.

102 În plus, beneficiarii contribuțiilor și, în cazul unei subvenții globale, intermediarii sunt singurii care răspund de măsura în cauză. Prin urmare, nu se poate considera că eventuala omitere de către Comisie a semnalării unor neregularități cu ocazia realizării acestei acțiuni exclude sau limitează o asemenea răspundere. Astfel, interpretarea sugerată de recurentă ar avea drept consecință, după cum a arătat avocatul general la punctul 140 din concluzii, în special să degreveze intermediarul de orice răspundere pentru neregularitățile care nu ar fi fost semnalate de Comisie în cursul executării măsurii care face obiectul contribuției financiare. Această interpretare nu este compatibilă cu obiectivul reglementării în materie, care este acela de a garanta respectarea eficientă a condițiilor de acordare a acestei contribuții de către întreprinderile vizate.

103 În aceste condiții, chiar dacă, în mod contrar celor susținute de Comisie, aceasta nu trebuie să se limiteze, în exercitarea competențelor sale de supraveghere, numai la exercitarea unei funcții de susținere pentru realizarea intervenției comunitare, ci, având în vedere sistemul de parteneriat subiacent regimului stabilit prin Regulamentul nr. 4253/88, trebuie să atragă atenția autorităților competente atunci când descoperă nereguli comise de întreprinderile vizate, împrejurarea că aceasta nu a procedat astfel în cauză este lipsită de efect asupra legalității deciziei în litigiu.

104 În consecință, reiese din cele de mai sus că al cincilea motiv invocat de recurentă în susținerea recursului formulat nu este întemeiat.

Cu privire la al șaselea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului protecției încrederii legitime și a securității juridice

— Argumentele părților

105 În opinia recurentei, Tribunalul a considerat în mod greșit că, în ceea ce privește durata intervenției comunitare, Comisia nu a dat naștere unei încrederi legitime în persoana recurentei. Astfel, acesta ar fi considerat că pretinsele asigurări din partea Comisiei, chiar dacă s-ar admite că sunt dovedite, erau contrare dispozițiilor aplicabile contribuției financiare în cauză, în special în ceea ce privește data de încheiere a acestei intervenții. Tribunalul s-ar fi întemeiat în special pe o apreciere greșită atât a conținutului proiectului privind subvenția globală, cât și a beneficiarilor acesteia.

106 În această privință, Comisia se limitează să afirme că aprecierea Tribunalului privind caracteristicile intervenției în cauză și data de încheiere a acesteia nu sunt viciate de inexactități. În plus, Comisia subliniază că nu a dat niciodată recurentei asigurări precise, necondiționale și concordante, ci a afirmat întotdeauna că numai investițiile în IMM-uri efectuate înainte de 31 decembrie 2001 constituiau cheltuielile eligibile pentru finanțare.

— Aprecierea Curții

107 Trebuie amintit de la bun început că dreptul de a se prevala de încrederea legitimă presupune că instituția a dat asigurări precise de natură să dea naștere unei așteptări legitime din partea persoanei căreia îi sunt adresate acestea și că aceste asigurări sunt conforme cu normele aplicabile (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 noiembrie 2000, Comisia/Hamptaux, C-207/99 P, Rec., p. I-9485, punctul 47).

108 Or, motivul invocat de recurentă este întemeiat pe argumente care, astfel cum reiese de la punctele 67-73 din prezenta hotărâre, nu sunt fondate. Astfel, contrar celor susținute de recurentă, Tribunalul a considerat pe bună dreptate că din reglementarea aplicabilă reiese că nu recurenta era destinatara subvenției, ci IMM-urile cu sediul în regiunea Basilicata, și că, în conformitate cu decizia de acordare a contribuției, cu proiectul privind subvenția globală și cu convenția, termenul limită de efectuare a investițiilor în IMM-uri a fost stabilit la 31 decembrie 2001.

109 Astfel, Tribunalul a considerat pe bună dreptate, la punctul 90 din hotărârea atacată, că Comisia nu a putut da recurentei asigurări care să îi permită acesteia din urmă să rețină o dată de încheiere a intervenției diferită de cea stabilită prin normele aplicabile acesteia, din moment ce asigurările respective ar fi fost contrare chiar acestor norme.

110 În consecință, al șaselea motiv invocat de recurentă în susținerea recursului formulat este nefondat.

Cu privire la al șaptelea motiv, întemeiat pe denaturarea elementelor de probă și pe încălcarea principiilor generale în materie de sarcină a probei

— Argumentele părților

111 Prin intermediul acestui motiv, care privește punctul 91 din hotărârea atacată, recurenta susține că a invocat, în cererea introductivă din fața primei instanțe, împrejurarea că din rapoartele semestriale prezentate comitetului de supraveghere reieșea în mod clar că, în cursul procedurii de constituire a FCR, Comisia era pe deplin informată cu privire la gradul de avansare a măsurii de intervenție, că aceasta aproba acțiunea organismului intermediar și că împărtășea interpretarea acestuia privind

dispozițiile aplicabile acestei măsuri. Deși astfel de afirmații nu au fost contestate de Comisie în fața Tribunalului, acesta ar fi considerat că recurenta nu ar fi prezentat dovezi în această privință. În special, recurenta nu ar fi prezentat nici rapoartele semestriale care arătau că, la 30 iunie 2001, nu fusese realizată nicio operațiune financiară, nici raportul privind actualizarea din 21 noiembrie 2001. În lipsa acestor documente, Tribunalul ar fi considerat în mod greșit că nu era în măsură să stabilească veridicitatea afirmațiilor recurentei. În schimb, aceasta susține că, în lipsa contestării de către Comisie, Tribunalul trebuia să considere că afirmațiile sale erau dovedite sau, dacă documentele respective erau într-adevăr considerate indispensabile pentru pronunțarea hotărârii, era sarcina Tribunalului să solicite recurentei să le prezinte.

112 Comisia apreciază că al șaptelea motiv al recursului este inoperant, din moment ce Tribunalul a fondat respingerea motivului întemeiat pe încălcarea principiului protecției încrederii legitime pe alte motive decât cele privind aprecierea documentelor respective. Pe fond, aceasta susține că Tribunalul a considerat pe bună dreptate că, în lipsa dovezilor, nu se putea pronunța asupra informării sau a neinformării comitetului de supraveghere cu privire la faptul că intervențiile în favoarea IMM-urilor nu au fost realizate înainte de 31 decembrie 2001. Într-adevăr, documentele prezentate în primă instanță nu ar fi conținut elemente clare privind acest subiect. În consecință, având în vedere pozițiile divergente ale Comisiei și ale recurentei, Tribunalul ar fi constatat în mod corect că nu era în măsură să se pronunțe asupra acestui aspect.

— Aprecierea Curții

113 În susținerea celui de al șaptelea motiv, întemeiat pe denaturarea elementelor de probă și pe încălcarea principiilor generale în materie de sarcină a probei, recurenta a prezentat patru documente noi.

114 În această privință, trebuie amintit că, în cadrul unui recurs, competența Curții se limitează la analiza aprecierii realizate de Tribunal în privința motivelor dezbătute în fața acestuia (a se vedea Hotărârea din 29 aprilie 2004, IPK-München și Comisia,

C-199/01 P și C-200/01 P, Rec., p. I-4627, punctul 52 și jurisprudența citată). A permite unei părți să invoce pentru prima dată în fața Curții un motiv pe care nu l-a invocat în fața Tribunalului ar echivala cu a-i permite să sesizeze Curtea, a cărei competență în materie de recurs este limitată, cu un litigiu mai extins decât cel cu care a fost învestit Tribunalul (Hotărârea din 1 februarie 2007, Sison/Consiliul, C-266/05 P, Rep., p. I-1233, punctul 95).

115 Prin urmare, prezentarea acestor documente de către recurentă nu poate fi admisă.

116 În plus, trebuie arătat că este adevărat că, astfel cum susține Comisia, acest motiv de recurs privește o apreciere preliminară a Tribunalului. Astfel, la punctele 88-92 din hotărârea atacată, acesta a respins motivul de anulare întemeiat pe principiul protecției încrederii legitime bazându-se pe alte elemente decât cele a căror apreciere de către Tribunal este contestată de recurentă.

117 În ceea ce privește temeinicia acestui motiv, trebuie amintit în primul rând că, în cadrul unei acțiuni în anulare, partea care contestă legalitatea unui act are sarcina de a prezenta probele de natură să îi susțină afirmațiile.

118 În plus, conform articolului 66 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul de procedură al Tribunalului, acesta stabilește măsurile de cercetare judecătorească necesare. Or, astfel cum reiese din jurisprudența Curții, numai instanța de fond poate stabili necesitatea completării informațiilor de care dispune în cauza cu care este sesizat și poate aprecia elementele de probă, sub rezerva unei denaturări vădite a acestor elemente (a se vedea Ordonanța din 26 ianuarie 2005, Euroagri/Comisia, C-153/04 P, punctele 61 și 62). Prin urmare, faptul că Tribunalul nu a solicitat depunerea unui document la dosar nu constituie, în lipsa unei cereri formulate în acest sens de partea interesată, o încălcare a normelor de procedură.

119 În al doilea rând, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, o denaturare a elementelor de probă are loc dacă, fără a fi necesar să se recurgă la noi elemente de probă, aprecierea elementelor de probă existente este vădit greșită (a se vedea Hotărârea din 18 ianuarie 2007, PKK și KNK/Consiliul, C-229/05 P, Rep., p. I-439, punctul 37, și tot în acest sens Hotărârea din 6 aprilie 2006, General Motors/Comisia, C-551/03 P, Rec., p. I-3173, punctul 54, și Hotărârea din 18 iulie 2007, Industrias Químicas del Vallés/Comisia, C-326/05 P, Rep., p. I-6557, punctul 60).

120 În speță, trebuie arătat că, la punctul 91 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat că, din cauza împrejurării că nu au fost prezentate nici rapoartele semestriale transmise comitetului de supraveghere, nici raportul privind actualizarea din 21 noiembrie 2001 menționat în procesul verbal al acestui comitet din 10 decembrie 2001, nu era în măsură să examineze dacă acesta a fost informat cu privire la faptul că totalitatea capitalului FCR nu putea fi investită în IMM-uri înainte de 31 decembrie 2001.

121 În această privință, reiese de la punctul 5 din acest proces-verbal că, la data de 10 decembrie 2001, comitetul de supraveghere și-a exprimat „acordul cu privire la gradul de avansare a programului privind subvenția globală” și că a luat la cunoștință raportul privind actualizarea din 21 noiembrie 2001 în ceea ce privește constituirea FCR.

122 Tribunalul a considerat că, întrucât recurenta nu a prezentat documentele care să permită a se dovedi că aceasta a informat comitetul de supraveghere cu privire la faptul că nu a investit în IMM-uri, până la 31 decembrie 2001, întregul capital transferat, nu putea constata cunoașterea efectivă de către Comisie a gradului de avansare în realizarea intervenției comunitare.

123 O astfel de apreciere nu poate fi considerată greșită, din moment ce, în lipsa elementelor în temeiul cărora comitetul de supraveghere și-ar fi putut exprima acordul, Tribunalul nu putea constata că Comisia a aprobat modalitățile de realizare a măsurii de intervenție în cauză.

124 Rezultă că al șaptelea motiv, întemeiat pe denaturarea elementelor de probă și pe încălcarea principiilor generale în materie de sarcină a probei, trebuie în orice caz considerat nefondat.

Cu privire la al optulea motiv, întemeiat pe încălcarea jurisprudenței referitoare la aplicarea principiului proporționalității în cazurile de reducere a unei contribuții financiare

— Argumentele părților

125 Prin intermediul celui de al optulea motiv, recurenta contestă aprecierea, care figurează în special la punctul 93 din hotărârea atacată, prin care Tribunalul, referindu-se la Hotărârea Țările de Jos/Comisia, citată anterior, a considerat că, din cauza nefinalizării investițiilor în IMM-uri, Comisia era obligată să procedeze la reducerea contribuției financiare fără a lua în considerare diversele împrejurări invocate de recurentă cu privire la caracterul moderat al încălcării comise. Recurenta arată că această hotărâre privește o decizie întemeiată pe articolul 12 din Regulamentul nr. 4254/88, iar nu pe articolul 24 din regulamentul respectiv. Acest din urmă articol nu ar conține nicio referire la un sistem „automat" de recuperare care să nu lase Comisiei nicio marjă de apreciere. În schimb, astfel cum ar reieși din Hotărârea Tribunalului din 11 decembrie 2003, Conserve Italia/Comisia (T-306/00, Rec., p. II-5705, punctele 135-149), Comisia ar trebui să ia în considerare, pentru determinarea reducerii din valoarea contribuției acordate inițial, comportamentul beneficiarilor, în special faptul că aceștia nu au acționat în mod fraudulos.

126 Comisia susține că Tribunalul a considerat pe bună dreptate că, în cazul nerespectării uneia dintre condițiile de acordare a contribuției comunitare, precum cea referitoare la termenul de realizare a cheltuielilor eligibile, reducerea efectuată de Comisie este o simplă rectificare financiară, independentă de orice considerație privind culpa sau o tentativă eventuală de fraudă din partea beneficiarilor. Prin urmare, Tribunalul nu ar fi încălcat jurisprudența privind principiul proporționalității atunci când a considerat că, în ceea ce privește reducerea valorii contribuției financiare acordate inițial, Comisia nu dispunea de vreo marjă de apreciere.

— Aprecierea Curții

127 La punctul 93 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat că Comisia nu dispunea de nicio marjă de apreciere în ceea ce privește consecințele faptului că, la 31 decembrie 2001, o parte din capitalul transferat către FCR nu fusese investit în IMM-uri. Acesta se referă, în această privință, la punctele 22, 23 și 47 din Hotărârea Țările de Jos/Comisia, citată anterior.

128 Astfel cum a arătat recurenta, această din urmă hotărâre privește o decizie a Comisiei adoptată în temeiul articolului 12 din Regulamentul nr. 4254/88, care introduce o dispoziție tranzitorie, ce stabilește un termen de scadență și impune recuperarea fondurilor neutilizate. În schimb, decizia în litigiu este întemeiată pe articolul 24 din Regulamentul nr. 4253/88, care atribuie Comisiei competența de a reduce contribuția financiară atunci când măsura a fost realizată cu încălcarea normelor în vigoare și nu justifică atribuirea totalității acesteia. Printre neregularitățile de executare menționate la acest articol 24 trebuie inclusă și nerespectarea termenului de încheiere a intervenției comunitare.

129 Astfel cum avocatul general a arătat la punctul 208 din concluzii, potrivit jurisprudenței Curții, Comisia, în momentul adoptării unei decizii întemeiate pe articolul 24, nu este obligată să solicite restituirea totalității unei contribuții financiare, ci poate decide să fixeze o cotă-parte din aceasta care trebuie să îi fie restituită. Totuși, Comisia trebuie să exerseze această competență cu respectarea principiului proporționalității, astfel încât subvențiile a căror restituire o solicită să nu fie disproporționate în raport cu neregulile comise (a se vedea Hotărârea din 19 ianuarie 2006, Comunità montana della Valnerina/Comisia, C-240/03 P, Rec., p. I-731, punctul 140).

130 Prin urmare, în speță, interpretarea Tribunalului privind aplicarea principiului proporționalității este greșită.

131 Totuși, o astfel de eroare de drept nu poate conduce, în cauză, la anularea hotărârii atacate, din moment ce recurenta nu a invocat în fața instanței de fond niciun element care ar fi permis să se considere că decizia în litigiu, prin faptul că prevede o reducere a cvasitotalității contribuției financiare acordate inițial, nu ia în considerare elemente care ar putea justifica diminuarea cuantumului reducerii decise de Comisie.

132 În susținerea motivului întemeiat pe încălcarea principiului proporționalității, recurenta susține că neinvestirea în IMM-uri de către FCR este consecința unei interpretări greșite a normelor aplicabile, iar nu a unei fraude în prejudiciul Comunității.

133 O astfel de împrejurare nu justifică, în sine, o afirmație potrivit căreia cuantumul reducerii contribuției financiare ar trebui să fie mai puțin important decât cel decis de Comisie.

134 Astfel, deși frauda justifică o majorare a reducerii valorii contribuției acordate inițial, lipsa fraudei nu constituie un motiv de natură să justifice menținerea unor subvenții care nu sunt utilizate în conformitate cu normele aplicabile.

135 În consecință, motivul de recurs întemeiat pe încălcarea principiului proporționalității trebuie respins în măsura în care instanța de fond a considerat pe bună dreptate că împrejurările invocate de recurentă nu justifică diminuarea cuantumului reducerii efectuate de Comisie.

Cu privire la partea din hotărârea atacată referitoare la cererea de despăgubire

Cu privire la motivul de recurs întemeiat pe insuficiența motivării și pe eroarea de drept

— Argumentele părților

136 Recurenta susține că, drept răspuns la solicitarea sa de despăgubire, întemeiată pe nelegalitatea deciziei în litigiu, Tribunalul s-a limitat să afirme că nu este îndeplinită una dintre condițiile necesare pentru recunoașterea dreptului la despăgubire, în măsura în care o astfel de nelegalitate nu a fost constatată de acesta din urmă. Astfel, Tribunalul ar fi omis să se pronunțe asupra celorlalte condiții referitoare la constatarea răspunderii extracontractuale și nici nu ar fi motivat respingerea cererii privind prejudiciul moral. Tribunalul nu s-ar fi pronunțat nici asupra argumentelor recurentei privind răspunderea pentru act licit care decurge în special din comportamentul Comisiei în cursul procedurii de supraveghere, care i-a cauzat prejudicii anormale și speciale.

137 Comisia apreciază că, prin constatarea neîndeplinirii uneia dintre cele trei condiții necesare pentru angajarea răspunderii extracontractuale a Uniunii, Tribunalul era pe deplin îndreptățit să nu continue examinarea celorlalte două condiții. În plus, aceasta arată că argumentele recurentei privind răspunderea pentru act licit sunt întemeiate, în realitate, pe o pretinsă nelegalitate a comportamentului instituției și trebuie, așadar, respinse. În plus, în măsura în care organismul intermediar cunoștea condițiile de acordare a contribuției FEDR, acesta nu era expus unui risc economic anormal, superior celui care este în mod obișnuit inerent activităților FCR în cadrul subvențiilor globale.

— Aprecierea Curții

138 În această privință, trebuie amintit cu titlu introductiv că, astfel cum s-a subliniat în hotărârea atacată, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, angajarea răspunderii extracontractuale a Uniunii în sensul articolului 340 al doilea paragraf TFUE depinde de îndeplinirea unui ansamblu de condiții cumulative, și anume nelegalitatea comportamentului imputat instituțiilor Uniunii, realitatea prejudiciului și existența unei legături de cauzalitate între acest comportament și prejudiciul invocat (a se vedea printre altele Hotărârea din 9 septembrie 1999, Lucaccioni/Comisia, C-257/98 P, Rec., p. I-5251, punctul 11, precum și Hotărârea din 29 aprilie 2004, Bouma și Beusmans/Consiliul și Comisia, C-162/01 P și C-163/01 P, Rec., p. I-4509, punctul 43).

139 În ceea ce privește aprecierea Tribunalului privind cererea de constatare a răspunderii pentru culpă formulată de recurentă, trebuie arătat că acesta a exclus, pe bună dreptate și printr-o motivare suficientă, posibilitatea ca răspunderea Uniunii să fi fost angajată de Comisie în urma adoptării deciziei în litigiu, din moment ce aceasta nu este afectată de nicio nelegalitate, și că, prin urmare, una dintre condițiile necesare pentru invocarea acestei răspunderi nu este îndeplinită.

140 În fața primei instanțe, recurenta a mai invocat o răspundere obiectivă a Uniunii, afirmând că a suferit prejudicii din cauza faptului că, în cursul perioadei de supraveghere, Comisia nu a efectuat niciun control și nicio verificare a modalităților de realizare a măsurii în cauză.

141 Totuși, fără a fi necesară pronunțarea Curții cu privire la posibilitatea de angajare a răspunderii Uniunii pentru un prejudiciu cauzat de un act legal în împrejurări precum cele din speță, este suficient să se constate că Tribunalul a putut respinge acest motiv fără a comite o eroare de drept, din moment ce prejudiciile materiale și morale invocate de recurentă nu prezintă, în orice caz, niciun caracter anormal și special. Astfel, eventualele pierderi economice, presupunând că acestea există, precum și pretinsa afectare a reputației recurentei constituie consecințele la care orice operator informat

se poate aștepta ca urmare a adoptării în temeiul articolului 24 din Regulamentul nr. 4253/88 a unei decizii de reducere a cuantumului contribuției acordate inițial.

142 În consecință, hotărârea atacată, prin faptul că exclude răspunderea extracontractuală a Uniunii, nu este afectată de nicio eroare de drept, iar acest motiv de recurs trebuie respins.

143 Reiese din cele de mai sus că niciunul dintre motivele invocate de reclamantă în susținerea recursului său nu poate fi admis și că, prin urmare, acesta trebuie respins în întregime.

Cu privire la cheltuielile de judecată

144 Potrivit articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 118 din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a solicitat obligarea recurentei la plata cheltuielilor de judecată, iar recurenta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară și hotărăște:

1) Respinge recursul.

2) Obligă Sviluppo Italia Basilicata SpA la plata cheltuielilor de judecată.

Semnături